

ЗОВНІШНЯ ЕКОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

Шомпол О.

(кандидат юридичних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

1. На загально-теоретичному рівні під функцією держави розуміють основні напрями її діяльності, що обумовлені цілями та завданнями, які стоять перед державою на сучасному етапі. В науковій літературі більш поширеною класифікацією функцій держави є поділ на внутрішні і зовнішні, тобто на напрями діяльності держави щодо суспільства, особливою організацією, якої є держава (внутрішні функції), і стосовно інших держав (зовнішня функція)[1, с.44]. Проте, пропонуються і інші підходи щодо розподілу функцій держави [2, с.4]. за територіальною спрямованістю та діяльності на : 1) переважно внутрішні – такі, що спрямовані на забезпечення внутрішньої політики та здійснення яких не виходить за межі території держави (соціальна; фінансова; культурно-ідеологічна тощо); 2) переважно зовнішні, дія яких спрямована на забезпечення виконання зовнішніх завдань держави, серед яких називають оборонну функцію; безпекову; міжнародне співробітництво тощо); 3) змішані, до яких С.В. Кухтик відносить проміж інших: економічну, політичну, і екологічну функцію держави [2, с.4]. Такий підхід, на нашу думку, більш чітко дозволяє визначити внутрішній зміст екологічної функції держави.

2. Реалізація екологічної функції держави як внутрішньої, так і зовнішньої неможлива поза межами правовідносин, що виникають та врегульовані на національному та міжнародному рівнях, в яких держава є безпосереднім суб'єктом.

Законом України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010р. визначаються засади внутрішньої політики України в екологічній сфері та сфері техногенної безпеки, а також засади зовнішньої політики України. Відповідно до ст. 2 зазначеного Закону внутрішня і зовнішня політики базуються на безумовному додержанні Конституції України, забезпеченні в Україні прав і свобод людини і громадянина та гарантуванні прав і свобод, проголошених Конституцією України, на загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права, забезпеченні соціальної спрямованості економіки України та сталого соціально-економічного розвитку України, зміцненні демократичних засад суспільного і державного життя, забезпеченні верховенства права, економічної і політичної незалежності держави, захисту її національних інтересів, утвердження України як повноправного і авторитетного члена світового співтовариства [4]. Законом визначено засади внутрішньої політики в екологічній сфері (ст.9), до них відносяться : забезпечення конституційних прав громадян на безпечне довкілля, створення екологічно і техногенно безпечних умов життєдіяльності населення, посилення просвітницької діяльності з інформування населення про екологічні норми і стандарти; збереження навколишнього природного середовища, вдосконалення національної екологічної політики, стимулювання розвитку екобезпечних технологій; забезпечення комплексного захисту населення та реабілітації території від негативного впливу наслідків Чорнобильської катастрофи, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи; здійснення заходів щодо безпечного поводження з радіоактивними відходами, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему; підвищення рівня цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; впровадження системи екологічно збалансованого використання природних ресурсів [4].

На формування та реалізацію екологічної функції держави, як внутрішньої, так і зовнішньої впливають різноманітні чинники та загрози, які в свою чергу можуть загрожувати національній безпеці. Враховуючи зазначене вище, до законодавчих засад реалізації екологічної функції держави доцільно віднести Закон України «Про основні засади національної безпеки» від 19 червня 2003 р. [5] Окрему увагу слід приділити

положенням Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 грудня 2010 р. [6]

Перелік законодавчих актів національно-правового характеру, які визначають напрями діяльності України, як суверенної та незалежної держави в екологічній сфері, можна продовжувати, додавши до нього низку програмних документів, схвалених Верховною Радою України. Проте, розглядаючи реалізацію саме зовнішньої екологічної функції, на нашу думку, важливо звернути увагу на результат міжнародного еколого-правового співробітництва України, яке держава реалізує на міжнародному рівні. Правовими формами такого співробітництва є: участь у міжнародних та міждержавних організаціях; та участь у багатосторонніх екологічних угодах. На сьогодні Україна є учасницею більше 50 міжнародних екологічних угод, які не тільки визначають напрями діяльності держави в усіх екологічних напрямках, але і закріплюють конкретні міжнародно-правові зобов'язання України.

3. Корективи, які вносять у життя суспільства об'єктивні чинники та процеси, в тому числі і процес глобалізації, мають своєчасно відображатися і при визначенні пріоритетів та напрямів діяльності держави в усіх сферах суспільного буття. З цією метою передбачається проведення парламентських слухань із залученням до участі представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, профільних міжнародних організацій, спеціалістів наукових установ на тему: «Актуальні питання зовнішньої політики України», які заплановані на 7 грудня 2016 року [3]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загальна теорія держави і права: (основні поняття, категорії, прав. конструкції та наук. концепції) : навч. посіб. / За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 400 с. – Бібліогр.: с. 376–387.
2. Кухтик С.В. Трансформація держави під впливом глобалізації (теоретико-правовий аспект) [Текст] : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 : «теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / Станіслав Володимирович Кухтик. – К.: Ін-т держ. і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2015.– 20 с.
3. Про проведення парламентських слухань на тему: «Актуальні питання зовнішньої політики України» : постанова Верховної Ради України від 21 вересня 2016 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2016 р., – № 41. – Ст. 640.
4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2003 р. / Верховна Рада України // Офіційний вісник України від 30.07.2010 – 2010 р., № 55, стор. 17, Ст. 1840.
5. Про основи національної безпеки України : Закон України № 964-IV від 19 червня 2003 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
6. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року : Закон України № 2818-VI від 21 грудня 2010 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 26. – Ст. 218.
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України № 1264-XII від 25 червня 1991 року / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

ІСТОТНІ УМОВИ ДОГОВОРУ ЕМФІТЕВЗИСУ: ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Юрченко Е.

(аспірант, Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

Науковий керівник – д.ю.н., проф. Т. Коваленко

Право емфітевзису оформлюється договором, проте істотні умови такого правочину законодавчо не визначені. В юридичній науці обґрунтовується позиція, що за правовим змістом і соціально-економічним призначенням емфітевзис дуже наближений до оренди землі, тому істотні умови договору емфітевзису повинні визначатись як і в договорі оренди землі [1, с. 169]. З наведеною позицією можна було б погодитись, проте між вказаними двома видами права сільськогосподарського землекористування існують